

KULTUURIDEVAHELISED KONFLIKTID

KOOLIASTE	IV kooliaste
TUNNI PIKKUS	70 minutit
AINE	Geograafia
TEEMA VÕI KURSUS	Loodusvarade majandamine ja keskkonnaprobleemid
AINELÕIMING	Ühiskonnaõpetus
ÕPITULEMUSED	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none">• selgitab toiduprobleemide tekkepõhjust maailma eri piirkondades (geograafia);• on kursis ühiskondlik-poliitiliste sündmustega, mõistab tänapäeva ühiskonna probleeme ning pakub võimaluse korral lahendusi (ühiskonnaõpetus).
MAAILMAKODANIKU PÄDEVUSMUDELIGA SEOTUD ÕPITULEMUSED	<p>Empaatiavõime</p> <ul style="list-style-type: none">• märkab, kuidas erinev sotsiaalkultuuriline arengukeskkond mõjutab seda, kuidas inimesed käituvad ja maailma tajuvad <p>Rahu ja konfliktide lahendamine</p> <ul style="list-style-type: none">• väärtustab rahumeelseid lahendusi eriarvamustega toimetulekuks <p>Süsteemne mõtlemine</p> <ul style="list-style-type: none">• pakub lahendusi probleemidele, arvestades eri süsteemide omavahelisi seoseid, mõistab nende seotust aja, ruumi ja kontekstiga
KESTLIKU ARENGU EESMÄRGID	<p>Eesmärk nr 2: kaotada näljahäda</p> <p>Eesmärk nr 17: üleilmne koostöö</p>
MEETODID	<ul style="list-style-type: none">• rühmatöö• arutelu
ÕPPEVAHENDID	<ul style="list-style-type: none">• tekst õpilastele väljaprintituna või digitaalselt kättesaadavaks tehtud

TUNNI PÕHISÕNUM JA SEOS KULTUURIRIKKUSEGA

Kliimamuutused ja loodusvarade nappus võivad põhjustada konflikte, kuid erinevuste mõistmine ja üksteise austamine aitavad leida rahumeelseid ja jätkusuutlikke lahendusi. Kui kogukonnad jagavad oma teadmisi ning tutvustavad üksteisele oma väärtuseid ja traditsioone, on võimalik luua alus koostööle ja piirkondlikule stabiilsusele.

SISSEJUHATUS JA KONTEKSTIGA TUTVUMINE (25 MIN)

Õpetaja tutvustab tunni teemat ja eesmärki. Tunni teema on toiduprobleemide tekkepõhjused maailma eri piirkondades ning rahumeelne konfliktilahendus. Tunni eesmärk on mõista, kuidas toidunappus põhjustab konflikte tänapäeva maailmas ja kuidas kultuuriliste erinevuste mõistmine ning austamine aitavad kaasa lahenduste leidmisele.

Õpilased jagunevad 3–4-liikmelistesse rühmadesse ja tutvuvad õpetaja etteantud tekstiga (lisa 1), mis käsitleb väljamõeldud riikide vahelist konflikti. Kui õpilased on olukorraga tutvunud, siis on nende ülesanne olukorda analüüsida ja pakkuda välja üks võimalik lahendus. Mõtlemist abistavad järgmised küsimused.

- Miks on selline olukord tekkinud?
- Kelle ülesanne peaks olema leida lahendus?
- Kas on mõni rahvusvaheline organisatsioon, kes saaks aidata?
- Kuidas leida lahendus?

LAHENDUSTE PAKKUMINE (20 MIN)

Rühmad tutvustavad enda pakutud lahendusi kogu klassile. Õpilased peavad põhjendama, miks nad just sellise lahenduse valisid.

Kui kõik rühmad on oma ideid tutvustanud, võib klassiga koos ühiselt otsustada, milline idee on kõige realistlikum.

ARUTELU (30 MIN)

Arutelu kogu klassiga. Arutelu suunamist abistavad järgmised küsimused.

- Miks on kliimamuutused toonud kaasa toidunappuse Atroni, Beleri ja Celdara riikides?
- Kuidas võiksid kolm riiki omavahel toidu- ja veevarusid jagada, et vähendada konflikti ohtu?
- Milline võiks olla õiglane ja jätkusuutlik viis ressursside jagamiseks?
- Milliseid kaubanduse ja diplomaatia vorme võiksid riigid kasutada, et hoida rahu ja tagada toiduga kindlustatus piirkonnas?
- Kas on eetilise pakkuda toiduabi tingimusi seades? Põhjendage.
- Kuidas võiks vastutatu küsimine mõjutada piirkondlike suhteid ja aidata kaasa konflikti süvenemisele?
- Kuidas mõjutavad rahutused ja ebastabiilsus elanike igapäevaelu ja nende seisukohti riigi poliitika suhtes?
- Milliseid rahumeelseid meetodeid võiksid kodanikud ja valitsused kasutada, et konflikte vähendada?
- Kuidas on olukorra puhul näha, et ühe riigi probleemid võivad mõjutada tervet piirkonda?
- Kuidas näeb välja vastastikune sõltuvus üleilmastunud maailmas ja mida see tähendab vastutuse jagamise seisukohast?



Arutelu teises pooles võiks küsida:

- Milliseid sarnaseid näiteid maailmast oskate tuua, kus kliimamuutused mõjutavad toiduga kindlustatust?
- Kui mõni näide on leitud, laske õpilastel samades rühmades arutleda, kas nende pakutud lahendust saaks ka arutatavas konfliktis rakendada.
- Tunnikava „[Põgenemine Megastanist](#)“ või „[Rände tõmbe- ja tõukefaktorid](#)“
- Rändekooli peatükk „[Kliimarahanne](#)“ või „[Pagulased ja varjupaik](#)“.

**SEOTUD
MATERJALID /
VÕIMALIKUD
JÄRELTEGEVUSED**

LISA. TEKST

Kolm riiki – Atronis, Beleris ja Celdara – asuvad ekvatoriaalses kliimavöötmes ning seisavad silmitsi tõsise toiduressursside nappusega, mida põhjustab kliima soojenemine.

ATRONIS Atronis on merepiirita riik, kus põllumehed kasvatavad peamiselt maniokki, jamssi ja banaane. Atronise kultuur on sügavalt seotud maa ja põllundusega. Pereliini pidi põlvest põlve tegutsenud talude jaoks on oluline säilitada looduse tsükleid arvestavad kombed. Atronises hinnatakse traditsioonilist käsitööd, näiteks tekstiilist ja savist tarbeesemeid. Kogukonna festivalid ja pidustused keerlevad sageli viljasaagi ümber. Pidudel tantsitakse ja lauldakse ning ollakse maale viljakuse eest tänulikud. Atronise rahvas on tuntud oma animistlike uskumuste poolest. Nad usuvad maa ja looduse vaimudesse, pidades eriti lugu veevaimudest, kes toovad vihma ja viljakust. Põua-perioodidel korraldatakse palvetseremooniaid, et pöörduda jumalate poole vihma ja kaitse saamiseks.

BELERIS Beleris on Atronise naaberriik, kus asuvad piirkonna suurimad mageveevarud. Beleris on ajalooliselt karjakasvatavate riik ja nende kultuur on seotud rändkarjakasvatusega. Põlvkondade jooksul on pered rännanud koos loomakarjadega, kasutades elamu- na telke ja liikudes veeteede läheduses. Nende kultuuris on olulisel kohal laulud ja jutud, mida kantakse suust suusse edasi ning mis peegeldavad nende sidet looduse ja loomadega. Kord aastas toimub traditsiooniline karjaloomafestival, kus tähistatakse loomade heaolu ja kogukonna ühtekuuluvust. Beleris on peamiselt monoteistlik (üht jumalat kummardav) riik. Usutakse kõrgeimasse vaimu, keda nimetatakse Karjajumalaks. Karjajumal on belerislaste kaitsejumal, kes tagab, et loomad ja pered jäävad ellu ja et nende elu on heal järjel ka keerulistes oludes. Belerise rahvas viib läbi rituaale, kus ohverdatakse loomi, et tänada jumalat saagikuse eest ja paluda kaitset.

CELDARAL Celdaralil on ühine piir mõlema mainitud riigiga. Celdara on ainuke riik kolmest, kellel on merepiir ning kelle sadamate kaudu liigub kaup piirkonnas. Celdara kultuur on mitmekesine ja linnastunud tänu rannikul paiknemisele ja kaubandusele. Linnades on palju käsitöölisi, kaupmehi ja merega seotud ametikandjaid, nagu kalurid ja sadamatöötajad. Celdaralased on tuntud oma külalislahkuse poolest ning nende kultuuris on tähtsal kohal erinevad toidu- ja tantsufestivalid. Eriline tähelepanu on mereandidel, mida peetakse pidusöögil kõrgelt hinnatud roaks. Celdaralased peavad oluliseks nii loodususkumusi kui ka merekultust. Merejumal on nende peamine jumal, keda austatakse rituaalide ja festivalidega, et kaitsta meresõitu ja tagada rikkalik kalasaak. Celdaralased usuvad, et meri on elu allikas ja hoiab nende rahvast kaubanduse ja rikkuse kaudu ühenduses teiste maailmaosadega.

Atronis, riik, mis on tuntud oma viljakate põldude poolest, on viimastel aastatel kogunud äärmuslikke põudasid, mis on vähendanud saaki ja suurendanud toidunappust. Maniokihind on tõusnud ääretult kõrgele ja seda saavad lubada endale ainult vähesed. Ka naaberriikide saagikus on kehv ning piirkonnas valitseb suur näljahäda oht. Beleris, mis sõltub Atronise toiduimpordist, on samuti kannatanud ja nõuab oma toiduvarude suurendamist. Celdara, rikkaima veevaruga riik, on püüdnud haarata piirkonnas juhirolli, pakkudes toiduabi, kuid küsib selle eest üha suuremat vastutust.

Konflikt süveneb, kui Beleris ja Celdara hakkavad Atronise vastu kaubanduse ja toiduressursside pärast võitlema, süüdistades üksteist toidukauba salakaubanduses. Olukord muutub veelgi keerulisemaks, kui piirkonnas algavad rahutused ning kõik kolm riiki peavad otsima rahumeelset lahendust, et vältida ulatuslikku konflikti.